

Plymouth, Pa., 26 Sausio.

Visiems yra jau žinoma, kad perėjo Lodge'so „billa“ per senatą ir tapo priimta su 45 balsais prieš 28. Nors toji „billa“ rado pritarimą didesnės pusės senato, tačiau dar turi pereiti per pasiuntinių butą (parlamentą), kur gali ma tikėtis, kad toji „billa“ ras šauną skaitlių priešininčių ir gali tapti atmesta visai, ir tokiu būdu gali viskas likti po senovei, tai yra, nereikalaus mokėjimo skaityti ir raszyti nū ateivių. Bet jeigu pasiuntinių butas ir priimtų tąją „billa“, tada dėl nemokančių skaityti bei raszyti bus užgintas atvykimas į Suv. Valstijas, nes nėra vilties idant prezidentas McKinley tą atmestų. Jeigu priimtų tą „billa“ ir pasiuntinių butas, tai padarys dar nekurias permainas (pataisas), taip, kad ta „billa“ turės dar kartą pereiti per balsus pasiuntinių buto ir senato.

Toji „billa“ netaip greitai taps įstatymu (Lodge' reikalauja, kad po 3 mėnesių įstotų į syla) dar, o gal tapti visai atmesta, jeigu mes mokėsime naudotis iš to laiko.

Visų kitų tautų ukėsai, daugelis visokių draugysčių prancuziskų, vokiskų, szvediskų, slovakiszkų ir t. t. senai jau tam priešzinasi ir padavė savo protestus į Washingtoną. Tokių protestų pagal išgalę, turi būti kūmi daugiausiai. Priešai tokią „billa“ nesąžiniską, skriaudžiaucią visus ateivius, turi protestuoti kiekvienas ateivys be skirtumo. Protestai turi būti nusiunčiami kongresmonams, kurie yra užtarėjais ateivių. Jeigu tokių protestų susirinks daugelis, tai pasekmė jų bus, kad taps atmesta toji „billa“ per pasiuntinių (parlamentą) arba ir senatą dar. Lodge'so „billa“ mus sunkiausiai tropyja, o mes dar nei pirszto ne-

pakrutinome kad tą atmesti, kad nusikratyti tos naujos slogos. Mes neturėdami savo mokyklų, Lietuvoje, esame pervirszyję visas tautas nemo-kėjime skaityti ir raszyti. Suv. Valstijos yra tai mūsų antroji tėvynė, kur randame prieglaudą nū persekiojimų siaurės meszkino, už pildymą szvenčiausių pareigų, lietuviszkos idėjos, platinimo knygų ir laikraszczių. Musų laikraszcziai lyg tyczionis tyli apie tai ir nerodo žmonėms ką turime daryti, kaip numesti tą nežmoniską užmanymą. Pralaidimui laiko visai nėra, reikia uzbėgti piktam, kol turime laiką, idant nereiktu gailėtis per vėlai, kada amerikoniszkai nativistai apsunking at-eivystę, pradės siaurinti ir kiltas musų tiesas, kas jau ir dabar yra nekuriūse pavietūse, kur negalima gauti ukėsystės popierų pasiprieszinant keletai nativistų. Darbūkimės greitai ir energiszkai, darbūkimės visi išz vieno o bus musų (visų ateivių) pergale. Protestūkime visi: „Susivieny-jimas“, politiszkai kliubai, draugystės, parapijos ir t. t. Geriausiai yra pasiraszyti ant vienų raistų viso miesto ar miestelio lietuviams vardan politiszkos draugystės arba kliubo, nes kūmi daugiaus bus paraszų tūmi geriaus.

Sziame „Vienybės“ num. talpiname protestą vietinio liet. ukėsų kliubo, kurį atspausime angliszkai, ir kliobas surinkęs kiek įstengs, vardu, iszsius ant vardo kongresmono vietinio distrikto ir dėl „Immigration Protective „League“, kuri geriausiai darbūjasi atmetime tos „billos“. Iszmananti gerai apie tą reikalą malonėkite suszelpti su roda, kaip butų geriaus.

Nuo redakcijos.

Daugeliui pažįstamas Jūzas Aliszyz, kuris dirbo „Garso“

spaustuvėje Shenandoah, Pa., bet rėdosi tapo pavarytas už latrystes, atvykęs į Plymouth, Pa., pavogė A. Bieliui 20 dol. ir prapūlė. Dabar girdėtisi, kad jisai pasidavė už „Vienybės“ agentą ir renka prenumeratą Baltimorėje, Md., ir ne kurie yra jūm pasitikėję ir davę pinigų ant „Vienybės“. Persergstame visus, kad J. Aliszyz nėra „Vienybės“ agentu ir kas jam užsimokėjo, tokisai per mierą apsigavo.

Baltimorėje, girdėti, jisai ir prigavo geros szirdies žmones, dėlto kas jį sugautų, gautų gerą atlyginimą.

Isz Lietuvos.

Isz Sziaulių. Jau senai nerasziau isz Sziaulių, dabar sugriebęš žinių skubinūs pasidalinti su jumis, skaitytojei. Daug laiko praslinko nū tada, daug atsitikimų buvo pas mus.

Pirmą vietą tur užimti bjaurus pasielgimas valdžios su mokintiniais. Mat vienas isz valdžios dūda ką norint, o kitas tū tarpu iszplėsžia. Caras sakė, kad prisipirtinai nevarytų katalikų į cerkvę, o tie mažiukai caro-tarnai nori iszplėszi, ką caras davė, o gal tas mažiūnas daro ne be žinios savo pono. Iszeina, kad ponas dūda, o tarnas atima ir girk poną už tai, kad tik liepė atimti, ką pats davė, perpraszau, kad jis davė.

Žinoma, kaip garsas pasklido po visą pasaulę, siunczia caras savo tarną pažiūrėti, kas ten yra. Atvaziūja tas, susikalb su direktorium, „kaip žiniai“, ranka ranką plauna ir vėl atgal vaziūja, žinoma dėl mados paklausinėjęs kunigo ir mokintinių. Mokintiniai visą bėdą nuvertė ant mokintojo Kozlovskio, kuris, sako, neilgai tversęs Sziauliūse, o direktorius po to liko, kaip avinėlis nekaltas....

Slinko dienos.... ateina rasztas nū ministerio protu apkvailinimo į direktorių. Tas

suszaukia mokintinius ir sako vardan ministerio papeikimą už pertraukimą maldos, nes katalikai mokintiniai iszsigru-do, kaip popas, užsidėjęs rindelį, pradėjo melstis.

Gudriai elgėsi sziauliecinai, o kitoniszkai butų jiems buvę daug kebelio su visokiais praszymais. Pažiūrėję, kaip įstatuse valdžios yra baisiai uždrausta pertraukti maldą suprasime, kad pati valdžia prisipažįsta už kaltą. Jug, kad butų Sziaulių gimnazijos valdžia gudresnė, tai butų ji taip pat suvarius į cerkvę, o už pasiprieszinimą butų skaudziai nubaudus. O dabar tik dūda papeikimą, bet žinoma, niekas jį nežiur, jis dūdasi taip sau, dėl mados.

Noriu asz czia pridėti, kaip žiuri ant tų visų atsitikimų sziaulieciniai. Kaip žinoma, pas mus yra trys lūmai: sodieciniai arba tiesiai žmonės, szviesūliai ir ponai. Kas tai yra sodieciniai ir szviesūliai tą jau kiekvienas žino, bet gal nežino, kas tai yra ponai. Ponais vadinasi bajoreliai, jūdszvarčiai, kurie sziek tiek grabaliūja lenkiszkai, statosi savę už lenkus: jie, kaip matote, perkriksztai. Už tatai jie skiriasi nū žmonių ir szviesūlių. Pažiūrėkime, ką sako žmonės ir szviesūliai. Žmonės iszgirde, tokius jaunus vyrus stojant į kovą už teisybę, labai giria jūs (t. y. mokintinius). Sako, karalius butų geras, tik tarnai jo blogi, o kiti atsako: o kamgi siųsti blogus tarnus; koks ponas toks ir tarnas, geresnis ne bus. Szviesūliai labai giria mokintinius už mandagumą, stropumą ir kovą, (žinoma peikia kn. Remeiką), tik sako negerai padarė mokintiniai, kad visą bėdą nuvertė nū direktoriaus ir mokintijų ant vieno mokintojo Kozlovskio.

O pažiūrėkime, ką ponai sako: „Tas caras toks geras mums (t. y. lenkams) jūg neverta jo erzinti. Durniai —

siauliečiai, kam jie padarė sumisžimą, taip tikriems lenkams nepridera daryti“...

Gal atsibodo skaitytojams klausyti tauzijimus visokių bajorėlių, geriau pasakysiu šią tą apie valsčius.

Starszina (vaitu) yra pas mus Gyls, žmogus tamsus, lyg peczians kaktas, lėtas. Per tai praslinko antras trimetis jo tarnystai. Prisiėjo naują rinkti, iszrinko vėl Gylj. Iszrinko jį mat dėlko: ot sako, žmogui priseina nueiti į valsčių tai tą prie starszino. Jei starszinas lėtas, kvailas ir gluzzas, kaip žydo kepeliuszas, tai viską nū jo iszgausi ir da jį patį gali įgauti; o jei iszrinksi „mokintą“, tas apsaugok Dieve! jis paskutinį kailį nuneris, ir da daugiau norės.

Czia siauliečiai sako teisybę, jūg prastas vagis ne daug pavogs, o mokintas ir įgūdes szimtą syk daugiau ir da jo ne sugausi, nors po akių vogas. Bet kas prispiria jus rinkti į starszinius szuolupius? ar negeriau bus iszrinkti ne tik dorą žmogų, bet da ir mokintą? o tokių pas mus nors nedaug tebėra, bet užteks reikalui, dieną szakalio nereikės. Iszrinkus gudrų, nereikėtų buczyti ranką rasztininkui arba ponui pisoriui, nereikėtų lenktis prie jo tiems, kurie maitina jį, dūda dūna, nereikėtų taip nusizeminti prieš burliokus isz gamas, arba perkriksztus, velnias žiuo isz kur atėjusius. Esant kvailam starszinui, valsčius pakliuva nagūna burlioko, nū kurio nieko gero nesulauksi, lyg isz ožio pieno. Tas burliokas daro, ką jam isako „pasrėdninkas“ (tarpininkas). Ot atmenu, pernai suszaukė jis sueigą. Ant jos rasztininkas taip prabylo: „Vyrai, kaip žinote, mes turime vieną mokyklą; ji toli nū jusų namų, rudenyj szlapia, žiema-szalta: per tai vaikszechiodami vaikai mokintis suserga, arba negali vaikszechioti. Mokintis reikia

— o sunku, vienos mokyklos neuztenka; susimylekite ant jusų vaikų, pastatykite an trą mokyklą, iszrinksite vietą, kur norėsite, o asz pasirupinsiu, kad butų pigiaus“.

Vyrai nusigando, reikės dabar pamislyti (o jie ikisziolėi nemislyjo apie savo reikalus), taip iszsigando, kad visos blusos iszlakstė. Ką czia daryti? Mislyjo, mislyjo, pakauszius kasė. Vienas sako: „Vyrai, ponas „pisorius“, matote, yra musų geradėjas. Žiurekit kaip jis rupinasi apie apszvietimą ir sveikatą musų vaikų. Taip ir padarykime, kaip jis sako. Pastatysime mokyklą arba nusamdysime grincežią Kairiūse arba Szinbaszčiūse, galėsi ne leisti mokintis netik sunus, bet ir dukteris“. Kiti vėl tyli. Nežino, ką daryti ir sakyti. Nė norime, nė nenorime. Pasakys nenorime, tūj įpyks rasztininkas, o tas pasakys pasrėdninkui, o tas žipoma kaip apseina: pasodys į cypę, utėlių szerti. Pasakys uorim mokyklos, tūj pamisljys patys: o kam czia be reikalo pinigus taszkysime? Ant galo taip nutarė: Mat, pons, geriaus atidėkim ant kitų metų, szjmet ne sumislysime“.

Matote, ant tos sueigos vieszpatavo rasztininkas, o starszina su leuciugu sėdi susitraukęs užstalėje ir tyli, o tyli isz baimės.

Gerai padarė Sziaulių valsčius, kad atidėjo ant kitų metų, o szjmet jau apie tą neužminti ne užminė. Gerai padarė, kad atitraukė ant tolesnio laiko, kad susimislyti, bet butų da geriau padarę, kad butų pasakę, jūg užtenka vienos mokyklos, o statys kitą, jeigu jves nors kelis kartus ant sauvaitės lietuviską kalbą.

Szvieša yra reikalinga, bet ne galime jos semti isz tų mažesniųjų mokyklų, tik isz užrubežinių laikraszechių ir kuygeljū, kur rasite tikrą teisybę apie maskolių geradėjystes, jū

norus ir tt. Suprato tą sziauliečiai ir pradėjo po biskj skaityti. Sakau tik po biskj, kadan-gi sunku prastam, tamšiam žmogui paeziam viską dasizinti, jeigu niekas isz szviesesniųjų kelio neparodo. Kuningai tū neuziima, szcip lietuvių szviesėlių nėra visai, o tie ponai, apie kuriūs rasziau angszcziaus, nė mislyte apie tai ne mislyja. Jie bijo lietuvių szviesės lyg velnius kryžiaus.

O pažiurėkite, ką gali padaryti apszviestesis žmogus.

Pažiurėkite į Sziaulių gimnazijos mokintinius, gal tūjaus pasakys: Ko czia mums praszechiams lygintis? jie kas kita ir mes kas kita“. Kad tau taip, tai asz dūsiu kitą paveikslą, aizskesnį. Noriu czia pasakoti apie darbininkus Sziaulių. Szia vasarą darbininkai kurpių (sziauczių) ir siuvėjų (kriauczių) susitarė pradzioje rugpjuczio ir atsiskė nū darbo. Atsibodo darbininkams dirbti sklėpūse sumirdusiūse, dirbti kiaurą dieną už menką algą. Susiprato gerai ir nebeina prie darbo. Eise, sako prie darbo, jei: 1) sumazjys darbo dieną iki 12 valandų, t. y. stos prie darbo 7 v. ryto, baigs 7 v. vakaro, o tarpe to laiko pertrukiai: $\frac{1}{2}$ v. ant poterjū, $\frac{1}{2}$ v. ant pusryczjū ir 1 val ant pietų; 2) jei pakels algas ir 3) jei nepriims darbininkų mokintinių isz kitur, kaip tik isz Sziaulių.

Ir taip padarė pas visus kurpius ir siuvėjus. Gaspadoriai nusiminė, mato nieko neveiksg, sutiko; tūmet darbininkai brukszt, brukszt paraszė praszymą gubernatoriui, idant užvirtintų jū suderėjimą su gaspadoriais. Szie, kaip sakiau, greitai sutiko, nes daugumas tur mažai darbininkų, o jei nenorės dirbti, reikia gyventi su jais gerūju, nereikia erzinti jū ir prispausti.

Dabartinį krutejimą galima paaiszkiinti susipratimu darbininkų, paeinancziu isz apszvie-

timo. Randant naudingų daiktu knyga, jau nebeteipszirdis traukia į kareziama, jei norėsi apszviesti savę ir pakelsi angszcziau.

Pasiklydau biskj beraszdamas. Kareziamų jau nū szv. Petro nebėra, yra tik „monopolia“ ir aludės.

Girdėjau peikiaut monopolio įvedimą, daugiausiai nū tų, kurių nosys raudonos arba mėlynos. Nežinau dėlko tie mėlynosiai ir raudonosiai neapkeneczia tų monopoljū. Asz žmogelis nemokintas negaliu tikrai pasakyti dėlko tai: man matosi dėlto, jog raudon ir mėlynosiai turi minksztas szirdis, jie gailisi turbūt zydeljū, kurie pirmiaus laikė kareziamas, laikė jas labai žmonių nieko nepelnydami, da isz savęs pridėdami. Gaila jiems tų geradėjų, nes jiems nebus kur lysti... Gal man mokinti žmonės pasakys, dėlko tie raudonosiai tur minksztas szirdis?..

Peikia tuli monopoljū už tą, kad ne bus kur prasechiokui susiszildyti. Bet yra tam aludės ir arbatnyczios, galima nebrangiai suszilti. Alų pardaavinėja, „žmonės“ t. y. ne žydai. Tūj kaip pasižiuri dabar į Sziaulius, rasi daug permainų. Dabar atsirado katalikų krautuvninkų, amatnikų lietuvių-katalikų ir skaitlius jū kasmet auga ir auga, nors palengva ir sunkiai. Dabar po sodzius nematysi vaikszechiojant jūdzydzjus ir zydelius-siuvėjus, vis savo žmogus. Pradėjau kalbėti apie monopoljū, varysiu toliaus. Monopoljuje pardūda degtinę, bet gerti jos tenai negalima. Ką-gi daryti žmogui, troksztancziam dvasiszko gėrimo?

Einant pro monopoljū, kiek sykų szcip teks pastebėti. Sėdi žmonelės susėdę ant laiptų prie monopoliaus, dejuja apie nelaimes, vargus ir bėdas ir ramina szirdele, traukdami szvento vapidens, ginanczio nū viso pikto. Sėdi sau žmonė-

lės, sznekucziūdami, pilsto į stiklelius, kuriūs atsigabena iš namų, išgeria, vėl pila ir geria. Kaskart darosi linksmiau ir linksmtau, pakol iš to linksmumo ir laimės, kaip atsiskiria duszia nū kuno, neslinksta žemyu, nors mislyje lekiant į dangų, o paskui gardžiai, gardžiai užmiega ant arkliamėsziū, po arklių vūdegoms (monopolius stovi priesz turgavietę, kiti monopoliai kitose szalise miesto) . .

O kad vaziūtum žmogau vieszkeliu ir paziurētum kartais į apiplyszusias triobas su rukusiais langais, tai pasakytum: „czia kareziama“. Visokių rastum apie Sziaulius vardų: Daunorinė, Raudonoji, Sziaudinė, Vilkinė, Kairinė, Žvirblinė, Kutiszkinė ir tt. Paziurėsi pravaziūdama ir apsisistosi, nes arklys pripratęs sustoti paprastoje vietoje. Išsilipsi užsimirszęs, kad nieko jau nebegausi, atsiduksėsi ir graudžiai verkdamas, vaitodamas ir dejūdama stovėsi ir mislysi: kaip viskas ant svieto mainosi, kaskart vis blogyn ir blogyn eina laikai. Tūmet szirdis graudinasi, matant vargszę kareziama ir zydpalaidi: gal koks minksztaszirdis ir susimyles ant vargszų, dūs po kokį purėlį, atmindamas jų geradėjystes. . . Su tokioms mislimis trauksi namo, parvaziūsi vasarą priesz pusdienlaikius. . .

Žmogus.

Daujėnai. (Kanno gub. Panev. pav.) Turime didelę murinę bažnyčią, bet be kuningo. Iki parapijinės bažnyčios (Krinczynas) bus 2 mylios, aplink ir gi nėra arti bažnyčios. Pasvalys už 2 mylių. Pumpėnai už 2 mylių, Vabalninkai ir gi neareziau. Kas antra nedėlia atvaziūja czia kuningas Kriklinių filijos Pumpėnų parapijos ir retkarcziais apsilanko Krinczyno kuningai. Neiszpasakytas vargas mūsų žmonėms, prirėkėjus kam nors kuningo: ar

pas ligonį, ar prie krikszto, ar palaidoti. Vaziūk 2 mylias į Krinczyną. O kiek privargsta žmonės szventomis dienomis, bažnyczion besiplukdami. Kad nors keliai būtų iszraziūjami, — greicziaus pėsčias paeisi, negu vaziūtas pavaziūsi, vis viena ar vasarą, ar pavasarij, ar rudenį. Tiktai žiema, kaip ir visur, blogus kelius pataiso.

Nusibodo žmonėms toks vargas, pradėjo rupintis, kad atkeltų jiems kuninga. Pastatė puikią kleboniją, atrėzė žemės plotą daržams ir laukę atvaziūjant vyskupo. Bus jau treji metai, kaip jis po mūsų szalį vaziūjo. Buvo Krinczyne, apsilankė ir Daujėnų bažnyczioje. Žmonės tūmet praszė vyskupo, kad atsiųstų jiems kuninga. Neva buvo žadėjęs, bet aplinkinių sodzių ukinininkai, negalėdami nieko gero sulaukti, susitarę nusiuntė vyskupą praszymą per pasiuntinius. Negavę nė ant to atsakymo, suriuko paraszus ir nusiuntė praszymą gubernatoriui, gal jis užstos už jų. Vie nok nelaimėjo.

Turbūt ir toliau žmonės nieko nelaimės, nes turi daugalintį prieszininką, Krinczyno kleboną Maluszevyczią. Išzgirdęs apie daujėniezių ir iszapylinkės žmonių užmanymą parsikviesti sau kuninga, jis pasiskubino užkirst jiems kelią. Dabar klebonas giriasi, buk taip busę, kaip jis norėjęs, o jis nori, kad geriau valdžia paskirtų į Krinczyną ant rą vikarijuszą, negu į Daujėnus, jeigu jau isz tikro Krinczyne parapijonims nebeužtenka kuningų. Žmonėms isz to žinoma nebutų nekoko gerumo, kaip lygsziol vargo, taip ir toliaus vargtų.

Paziurėkime, kodėl Krinczyno klebonas taip labai rupinas, kad nebutų Daujėnūse kuningo. Daujėnūse ir sodziūse aplink Daujėnus gyvena patys turtingieji Krinczy-

no parapijos ukinininkai. Turėdami savo kuninga, visūse reikalūse prie jo ir kreipsis, — tokiu budu klebonas nebeteks geros saujos netik pinigų, bet ir kitokių Dievo dovanų, kurių mūsų žmonės kuningams nesigaili. Tūmet ir kalėdoti po tūs sodzius jis nebegalės. Toliau: Daujėnūse per metus esti 5 dideli atlaidai. Paminėsiu tiktai szv. Jurgi ir Sekminės. Kiek tenai per tūs atlaidus žmonės aukų prinesza, nėra nėkaip žmogui apsaakyti. Jūg ant Sekminių į Daujėnus atkeliauja net ir Kurszo latviai-katalikai. Kas tik gali atkeliauja ir nesza kiek pineszdams stebuklingam Jezaus paveiksliui ką tik turi: kiauszinių, sviesto, varszkės, vilnų, drobių, — na, visko neiszskaitysi, nes Dievui visokios aukos nesigaili. Pingingus gi purais mierūja Nemislykit skaitytojai, — czia nepasaka. Jeigu Daujėnūse būtų kuningas, Krinczyno klebonas nebegautų szitų aukų.

Jeigu atkels į Krinczyną antrą kamandorių, klebonui vis gi daugiau pasiliks, ne kaip atskyrus Daujėnus ir apielinę nū Krinczyno.

Žmonės priverstų iszpildyti jų, o ne klebono Maluszevycziaus norą, jeigu tarp jų būtų sutarmė ir vienybė. Bet kaip kitūse dalykūse, taip ir czia, vieni stovi už, kiti priesz. Mažum turtingesnių, kurie dažniau su kuningais suseina, nenorėdami užrustinti savo geradėjo, ar jo pripraszyti, trukdo iszmingesnių darbą. Todėl nelabai telaimės savo teisingame reikalavime, ypacz kada taip lengva atsakyti, nes prie Daujėnų klebonijos nebutų žemės.

Daujėnūse gi ir be žemės kuningas taukūse ir pinginūse voliotusi. —

Ivedus monopoliją, užsidarė abidvi Daujėnų kareziamos. Budavo kits kasdienu apsilaukydavo jose ir visų metų triu-

są tenai palikdavo, dabar gi norėdams arielkos gauti vaziūk 2 mylias į Pasvalį; žinoma nebetaip smagu pakolaik nėra nei alaus pardavinyczios. Bet girdėt, kad viens Lietuvys, Pasvalyje jau valdas vieną alaus pardavinyczią, padavęs praszymą, kad leistų jam tokią-pat įkurt ir Daujėnūse. —

Netoli nū Daujėnų pamiezkeje priesz dvi nedėlias sudegė mediniuko Szukio triobos. Visi buvo lauke, tiktai vaikai tai namo parbėgdavo, — tai vėl pas darbininkus nueidavo, turbūt jie briezūkais besibovydami ir užkrėte. Buvo patys pietus. Sudegė visos triobos su javais, kultais ir nekultais, su paszaru; visos drapanos, viskas ką tik turėjo, tiktai galvijai ir kelios kiaulės spėjo iszszokti per diendaržio vartus. Pasiliko nesudegę, kas aut pezių buvo. Nors žmonių ir daug subėgo, vienok visi turėjo stovėti ir žiurėti, kaip ugnis viską naikina. Szuliny buvo ant kiemo, viduryje ugnelės, — negalima buvo prie jo priėiti, o kito vandens arti nebuvo. Liko vargszai be pastogės ir be dūnos. Vaikų kruva. Pirmosios paczios mergaitės tarnauja, ir viskas, ką buvo užsitarnavusios sudegė. — (Isz „Ukininko“)

Tikras daiktas del tavo.

Užtikrinimas, kur nieko neprazūdys! Galvos skaudėjimas, liezvio, — niežai ir tikatančiai kitokių ligų, kaip tai užsilankimas vidurių, suz Inglimas kepenų gali būti iszgydytoms, imant CASCA-RETS CANDY CATHARTIC. Tai vis atnaujio. Parsidada kežnoi apieko; jei nepavyds, pinigų groziname. C. C. C. pabandyk užteig szaldit, nes yra teisingai, 10c, 25c, ir 50c. Pabandytas dėl žinios dovanai.

Isz Kitur.

— *Prancuzija.* Kaip prasidėjo musztynės už slaviszką kalbą ir slavus Austrijos parlamente, tas pats dabar yra už zyduš Prancuzijos parlamente. Prancuzai užpūle ant apiciero Esterhazy, buk jis padavęs Vokietijai kariszkas Prancuzijos paslaptis ir už jo kaltes tapo nusudytas sunkiai unter-

apicietas Dreifus. Esterhazy likosi iszrastas nekaltu, kas didei nepatiko daugeliui prancuzų kurie reikalavo atnaujinimo provos. Antisemitai (prieszdydziai) padarė to viso pradzią; garsus rasztininkas Zola, nū prezidento reikalavo atnaujinimo provos priesz Esterhazy ir nubaudimo sudzių už jo iszteisinimą. Tas sukėlė abiejose pusėse daug pikto kraujo. Salėje „Tivoli“ anarkistai su kumszcziomis norėjo iszvyti studentus ir antisemitus isz salės, szaukdami: „Te gyvūja revoliucija“! Studentai pradėjo vėl szaukti: „Te gyvūjr eiecorius“! ir skaitliuje 2000 nuėjo pas Panteoną, kur guli Napoleonas I ir szaukė: „Vive l'empereur“! (te gyvūja eiecorius) ir pasidalino į pulkus, kur szaukė ir priesz kitas zymesnes vietas. 115 studentų suaresztavojo. Algerijoi (Prancuzų valdyba Aprikoj) ir nekuriūse miestūse Prancuzijos pradėjo muszti zydus ir plėszti jų krautuves, kad policija persilpna buvo tą suvaldyti ir turejo buti paszaukta kariauna. Ant rytojaus parėjo tie dalykai į parlamentą ir pradėjo pasiuntiniai zodziūtis ir susimuszė konzervatyvai su socialistais. Po muszio parlamente rado 125 kaklaryszius, daugelį skvernų ir rankovių, vienas pasiuntinys netikėtai įkiszo ranką į tarpą durių, ką patėmyjė prieszininkai szaunei suspaudė, kad pabagas turėjo buti nugabentas į lignonbutį. 80 pasiuntinių ėmė dalyvumą musztyne, kur du tapo sunkiai suzeisti. Milicija visur stovi pasitaisius reikaloi. 4000 policijantų ir kareivių yra apstoję „Place de la Concorde“. Nekurie tvirtina, kad turėšes tapti parlamentas iszardytas.

— *Vokietija.* Kuningaiksztis Schoenaich-Carolath, padavė parlamente užmanymą, kad turi buti laisvai daleista moterims mokintis augsztes-

nius mokslus. Grovas Posadovskis, ministras vidurinių reikalų, atsakė, buk provincijų valdzios nutarė, idant nū sziol gali jau pradėti moteris lar kyti universitetus, bet pirma turi iszgauti daleidimą nū rektorius ir mokintojų. Ministrų pirmsėdis gr. Hokenlohetariąsis su valdzioms apie suteikimą diplomų moterims ir ateiteje jos įgys daugiaus tiesų. Social-demokratas Wurm sako: Kad moteris kitur gali ant tronų sėdėti ir dides vieszpatystes valdyti, tūmi labiaus gali užsiimti mokslu.

Prusų karalystės parlamentas daug pirmiaus jau buvo paskyres 100 milijonų markių dėl iszpirkimo žemės, ypatingai dvarų, rytūse ir Poznaniaus provincijoi nū lenkų ir vokiecziais užkolonizūti. Darbar valdzia apsižiurėjo kad 100,000,000 yra per mažai ir paskyrė 200,000,000 markių.

Vokietijai pasisekus republikoje Hayti ir Kinūse, dabar varu spriaudziasi į Egiptą, ko neuzkenzia Anglija ir jos presa visaip iszjūke vokieczius ir kelia antagonizmą tarp Vokietijos ir Maskolijos.

— *Austrija.* Nesutikimai czekų su vokiecziais tēsesi vis tolyn. Vietomis nusidūda dar vis susirėmimai czekų su vokiecziais. Vokiszko universiteto Pragoje visi profesoriai atsisakė nū savo vietų, o vokiszki studentai nutarė ant nekuriū laiko visai nelankyti universiteto. Czekijos parlamente vokiecziai užmanė, kad užginti czekams jų tautiszkus dazus ir parėdus po bausme 100 guldenų arba 14 dienų kalinio. Ar toji bausmė sumazys czekų narsumą, tai parodys ateitė. Ir nors tasai užgynimas įstojų jau į sylą, tacziaus czekai nei kiek neaprimo ir varotoliaus savo mierį. Susirinkęs pulkas czekų užpūlė ant direktoriaus Viennos banko ir universiteto rektorius, vokieczių,

Rinkime miesto virszininkų. Budiszine Czekijoi, vokiecziai tapo iszrinktais į rodininkus; tas taip įpykino czekus, kad ėmė dauzyti vokieczių langus. Sumiszusių neįstengė policija numalszinti ir turėjo kariauna paszaukta buti. Pragoje susimuszė vokiszki studentai su czekiszkais, kurie vokiecziams szaunei kailį iszpėrė. Vokiecziai turėjo apleisti vietą kovos ir tiktai su pagelba policijos galėjo namus atsiekti. Redakcija ir spaustuvė czekiszko laikraszcio „Narodny Listy“ yra po ypatiszka apsarga policijos, idant vokiecziai neuzpultu. Galiausiai parėjo nū valdzios paliepinimas, kad kalbos, czekiszka ir vokiszka, lygios yra, ir pagal gyventojus, kur maisztriui czekai ir vokiecziai gyvena, turi buti nrėdūse abi kalbos lygiai vartojamos, ir koznas urėdninkas turi abi kalbas mokėti. Mokyklose taipgi turi buti abi kalbos mokinamos. Vieni ir kiti ant to nesutinka ir varosi, kad vienų virszus butų, czekai sako, kad Czekijoi turi buti czekiszka kalba tiktai, o vokiecziai po senovei nori virszų palai kyti.

— *Italija.* 18 mylių į pietryczius nū Terraros, miestas Argenta tapo sugriautas nū drebejimo žemės. Daugelis žmonių yra suzeistų.

Mieste Ancona pakilo maiszztai iszbadėjusių žmonių. Minios badūlių vaikszciojo po ulyczias ir norėjo sudeginti vieną javų krautuvej, kurios savininkas lupo didelius pinigus nū badūlių. Kariauna iszvaikė pulkus szaukianezius: „Dūnos! dūnos!“ ir 50 suaresztavojo. Valdzia tą matydama numazino muitą ant dūnos nū 7½ ant 5 lyų iki 30-tai dienai Balandžio. Badas patestojo dėl to, kad nėra jokių uzdarbių žiemos laike. Kariaunos keptuvėse kepa dūną ir dalina badūliams. Panaszų

suveyszimų nusidavė daugelyje vietų.

— *Maskolija.* Maskoliai norėdami priversti Turkiją taip szokti, kaip Maskolija nori, pareikalavo galutinai nū Turkijos karės kasztų už 1877 metus 280, milijonų rublių. Su tūmi Maskolija mislyja priversti Turkiją sudavadinti Kretos reikalus taip, kaip Maskolija norės, nes tokios sumos Turkija Maskolijai atmokėti negali, neisztekdama pinigų nei naminiams reikalams.

Maskolijos pasiuntinys, Pekine, apreiszkę Kinų valdziai, kaip ji susitaukins su Vokietija, iszskraustys isz Port Arthur nereikalaudama jokio atlyginimo, tiktai tiek; Kinai turi priimti ypacziai vien maskolius virszininkais kiniszkos kariaunos ir kontroliavimo muitų ir gelezinkelių. Maskolija dabar turi tris kariszkus laivus Port Arthure o 4 apeliunkėje ir 5000 kariaunos ant sausumos. Priegtam Maskolija grasina Kinams, jeigu jie skolindami pinigų nū Anglijos atidarytu laisvai ūstą Ta-Lien-Wan, atitraukimu maskoliszkos prietelystės ir paszalpos.

— *Japonija.* Japonija isz tikrųjų tiekiasi į karę. Valdzia sustabdė visas telegrafiszkas žines apie jos pasirengimą į karę praneszanczias. Kariauna kaipo ir laivynė yra patiekta, ir kas valanda gali stoti į muszą. 9 kariszki laivai iszplaukė į kiniszkas pakrautes dėl dabojojimo, kad niekas negali keistisi Mandzurijoj arba Korėjoi be pritarimo Japonijos ir Anglijos. Japonijos laivynė viena, be jokios pagelbos, galinti sumuszti maskoliszka, prancuziszka ir vokiszka laivynę kiniszkūse vandenūse. Japonija ir Anglija dirbanezios isz vien reikale pinigų paskoles Kinams.

— *Pietinė Amerika.* Rio de Janeiro buvo prova dviejų sūkalbininkų ant gyvasties prezidento Moraeso ir apvertimo visos dabartinės valdžios. Apskustieji vienok likosi teisintais. Genarolas Glycerio iš braziliskos kariaunos, kuris ir buvo prisidėjęs prie sūkalbininkų tapo kaltu iszrastas. Vice-prezidentas ir tapo kaltu iszrastas ir kuris buvo už jį kauciją užstatęs, taję dabar atitraukė atgal ir Pereira dabar turi sėdėti kalinyje.

— *Kuba.* Kūmi toliaus tūmi labiaus sekasi kubiečiams. Praėjusią sanvaitę kubiečiai po vadovystę gen. Aranguros užpūlė ant ispanų arti Havanos ir 100 jų užmuszė bei daugelį suzeidė. Priegtam vėl provincijoi Pinar del Rio kubiečiai su dinamitu sudauzė trukį.

Suveniytos Valstijos siunczia badaujantiems kubiečiams szauną paszalpą, kas nepatinka ispanams, ir jie sako, kad per tajį suszelpimą nori įgyti kubiečių simpatiją. Delto ispanai susirinko apie namus Suv. Valstijų pasiuntinio ir kelė demonstracijas. 9 kariszki laivai Suv. Valstijų nuplaukė į Kubos pakrantes dėl sergėjimo savo reikalų.

Dalis darbu

Pareinancijos žinios isz Charkovo (Maskolijoi) praneša, kad kasyklose kompanijos Dono, apskirtyje Taganroga, sziaurinėme kraszte Azoviszko ežero užsidegė gazai, isz ko pasidarė baisi eksplozija. 50 lavonų iszėmė ant virszaus. Isz 18 suzeistų, kuriūs atrado, 3 numirė. Daugelis darbininkų yra likę kasyklose ir abejojama yra apie jų gyvastį.

Augsztojai Silezijoi (Vokietijoi), miestelyje Zaborze, kasyklose „Koenigin Liuse Zechė“ užsidegė taipgi gazai. Isz kasyklų iszėmė 15 darbi-

ninkų, isz kurių 7 numirė. 25 darbininkų visai nesuranda ir regis jie jau negyvi yra.

— *Hermosila, Mex.* Isz sugedimo masziuos, kuri leidžia darbininkus žemyn į kasyklas Creston-Mine, 8 darbininkai isz augsztumo 500 pėdų szafte žemyn nupūlė, kur š tūjaus sumankyti tapo, o 3 sunkiai suzeisti, kad vargu iszlikis.

— *Sharon, Pa.* Wilkes Rolling Mill, vienas isz didesniųjų geležies liejinyzių, po dviejų metų nedarbimo, szia sanvaitę pradės dirbti. Nū pirmo Kovo taipgi pradės dirbti gelžies liejinyzia P. S. Kimberly Iron Co.

— *New Bedford, Mass.* Verpėjų ir audėjų straikierių pasilaikymas yra tas pats. 21 ir 22 dieną szio mėnesio tapo iszmokėtos likusios algos visiems darbininkams. Dideli susirinkimai yra užszaukti dėl apkalbėjimo dalykų stovio ir sustiprinimo straikierių, Kurejei maszių ir prisidėjo prie straikierių. Savininkai verpinyzių iszsiuntė agentus į Europą dėl pargabenimo skabsų.

— *Fall River, Mass.* Czionai sustraikavo verpėjai, Laurel Lake Mills, verpinyzios. Pirmiausiai sustraikavo vaikai.

— *Providence, R. I.* Audėjams sustraikavus Wanshuck Mill, kur buvo į 100 darbininkų, nekurie bado priversti darbininkai sugrįžo prie darbo už numazintą mokesį. Pabrikas yra sergiamas nū policijos. Iki sziolei straikieriai dar nieko nedarė skabsams, kurie dirba jų vietoje. Ne kurie straikieriai persikelė į kitas vietas jieszkodami darbo. Darbdavių užmanymus straikieriai atmetė.

— *Manchester, N. H.* Isz

priezasties numazinimo algų audėjams, babbistų kuningas Morrison, ant parapijos susirinkimo apreiszkė, kad gali ir jam algų sumazinti kaipo darbininkui. Komitetas nesidavė du kartu sakyti ir sumazino jam ant 25%. Jis gavo metinės algos \$2000 o dabar gaus tikt \$1,500.

— *New York'o* skalbėjai matomai iszlaimės straiką ir gaus padidintas algas ant 50%. 700 skalbėjų sugrįžo prie darbo jau. Didžiausę konkurenciją daro skalbėjams kiniečiai; dabar visi skalbėjai nori pristoti prie Unijos, idant geriaus galėtu priesz kiniečius kariauti.

— *Portland, Me.* Didelis straikas czionai iszkilo, dėlei numazinimo algų verpėjams verpinyziose Pepperella ir Laconia Biddeforde. 3400 darbininkų neatėjo į darbą. Girdima, kad visos Naujos Anglijos verpėjai ir audėjai sustraikūs.

Anglijos maszinistams darb-daviai suteikė jau nekuriūs palengvinimus, bet tiejie ant to nepristoja ir dar padidino savo reikalavimus. Daugelis dirbtuvių, isz straikavimo maszinistų stovi. Matomai darb-daviai turės prisilenkti maszinistų reikalavimams.

Isz Amerikos.

Lodge's bila
priimta senate.

Washington, D. C. 17-tą d. Sausio tapo priimta per senatą su 45 balsais priesz 28. Priimtoji „billa“ reikalauja, idant visi ateiviai, sveiki ant kuno ir proto, turinti mažiausiai 16 metų, mokėtų skaityti ir raszyti angliszka arba savo kalboje. Kiekvienas ateivys pradedant nū 16 metų tures Suv. Valstijų konstitucijos skirsnelį nū 25 zodžių, savo kalboje, perskaityti ir perraszyti. To

nepadarantis, be jokio iszsiteisinimo taps sugražintas atgal su tūm laivu, ant kurio atplaukė. Kiekvienas ateivys turintis 21 metą, mokantis raszyti bei skaityti, gali atsigabenti savo tėvus arba su jais kartu atkeliauti, nors jo tėvai ir nemokėtu skaityti arba raszyti, bet tokius tėvus sunus turi galėti uzlaikyti, t. y. dūti jiems gyvenimą. Jei sunus neiszrodys, t. y. neturės gana piuningu atkeliaujant, arba jam esant jau Suv. Valstijose, neturės tiek isztekliaus, kad galėtu jūs iszmaityti, tada tokie tėvai taps sugražinti atgal. Kiekviena pati ir vaikai iki 16 metų, gali drauge keliauti su vyru arba tėvu, arba ir vieni atkeliauti pas tėvus ir vyrus, nors ir nemokėtu skaityti.

Kubos gyventojai, kolei trauksis karė tenai, yra liūsi nū szitos „billo“.

Szitoji „billa“ po 3-jų mėnesių tampa įstatymu (jeigu netaps atmesta dar).

Velnes bažnyzioje.

Burbon, Ind. Protestonų kun. Akin, isz kalno padarė intenciją, kad ateinancioje nedelioje sakys pamokslą apie peklą ir velnius. Kada jisai pradėjo pasakoti apie velnią, tasai atėjo į bažnyzią ir pergandinanciu balsu suriko: „Esmi velnias ir noriu jus visus į peklą nusigabenti“. Tarpe klausytojų pasidarė didelis trukszmas. Visi metėsi prie durių bėgti ir parvertė pečių isz ko pasidarė ugnis kaip peklos ir sudegino bažnyzią. Paskiaus pasirodė, kad kuningo sunus zinodamas apie tėvo pasiryžimą, persirėdė į velnią ir ėjo gandinti klausytojus, kas jam ir pasisekė.

Brutaliszkas sunus.

Chicagoje, 19-tą Sausio, Antanas Grazalskis (lenkas), zenijo savo dukterį. Veseile buvo kaip reikiant parengta, szveziai pradėjo rinktiesi, virtuvė buvo pilna kepsnių, o

vienas kambarys buvo pilnas degtinės, alaus ir vynu.

Kad jaunieji su svečiais buvo nuėję į bažnyčią, atėjo į Gražalskio namus jo motina 80 metų, suvargusi nū kelionės strikario, kurią sunus vietoje priimti, išstūmė į šaltą kambarį, kuriame senutė apalpo. Kada ji atsigavo, pradėjo sunus jai išmėtinėti, dėlko ji atėjusi ir galinti numirti, dėlko jis turėtų pertraukti veselę. Senutė jam atsakė, kad tą nemiršanti ir turi viltį, kad dar paszoks ant veselios savo vyriausios anukės. Tūs žodžius isztarė silpnai jau ir daugiaus nekalbėjo. Sunus matydamas, kad motina slobsta, nunesė ją į miegamąjį, kur tūjaus ji numirė. Sunus tūjaus davė žinę graboriui, kuris jo motiną nuvezė į lavonbutį. Veselninkai valgė, gėrė, szoko ir linksminosi nieko nežinodami, tikta sunus neturėjo jokio linksnumo už tai, kad motina atėjusi pas jį numirė.

Su I sz g a n y t o j u k a l b ė j o .

Evansville, Ind., mergina Sch. fild, turinti 19 metų miegojo 3 dienas be jokio jausmo ir pasikratinimo, nors ją vartė tai ant vieno szono tai ant kito. Ji pasakoja, kad laike to letargo macziusi atidarą dangų ir kalbėjusi su I sz g a n y t o j u, kursai jai liepęs padėti naikinti svieto nusidėjimus. Ji tvirtina, kad svieto galas busęs po metų. Žemė isznyksenti, o visus grieszninkus velnes nusiavesęs į pragarą. Velnią apraszo kaipo žuvį ir dar su žvynais.

1,600 vyrų norėjo vienos naszlės.

Cleveland, O. Jokubas Mintz gavo laiszką nū jaunos naszlės isz New York'o, kuriame ji jo prasė iszrinkti jai vyrą, kursai ją mylētu ir jos vienatinį vaiką tėviszkai augintu. Prieglam dadejo, kad ji turinti turto arti vieno milijono. Kada

Mintz'as tai apgarsino, keliu dienu tarpe atsiszaukė 1,600 vyrų, norinczių su ja apsviesti. Tiems visiems Mintz'as padavė jos adresą ir dabar visi tie jaunikiai ją atlanko. Galima tikėtis, kad isz tokio skaitliaus jaunikų vienas taps laimingas. Kur piningai, czia ir meilė atsiranda.

K u n i n g a s b a ž n y c z i o j ė m o k i n a s z o k t i .

Jersei City, N. J., kun. E. S. Stoddard, episkopalų bažnyczios, užsimanė mokinti jaunūs bažnyczioje szokti. Jisai ima už 8 lekcijas \$1.00 ir turi isz mokintinių 30 merginų ir 28 vaikus. Tasai kuningas tikisi daug užmėtinėjimų gausią, bet nū mierio neketa atsisakyti. Gražus pasibovinimas yra neatbutinai reikalingas jisai sako.

G a l v a ž u d ž i ų p r o v a .

Prova prieszai szerifą Martina ir 80 jo deputy, dėl galvažudiszko užpūlimo ant straičkijanczių kalnakasių pas Latimer, prasidės 1-mą Vasario Wilkes-Barre, Pa.

K a d v o g t i t a i v o g t i .

Suvienytų Valstijų armijos apicieras, M. Carter, yra kaltinamas tikta už 3 milijonus, 140 tukstanczių dolerių. Jisai buvo patikėta ypata ant armijos, bet tame nieko neveikė o tikta dirbo su savo draugais rokundas ir siuntė kariszkam sekretoriui į Washingtoną ir gaudavo piningus, kuriūs paszkui praleisdavo. Jisai stovėjo su savo kareiviais Savannah, Ga. neva, bet bastėsi po Montaną, Cincinnati, New York ir po kitus didesnius miestus. Jeigu jisai ką pirkio dėl kareivių už 10 centų, tai skaitliu sutaisė vis, kad tas kasztavo \$1, ir 10 centų. szitą vagystą užtėmyjo, jo vietininkas C. Gillette, kursai Washingtonė atlikdavo jo reikalus o nuvykęs į Savannah nieko nerado, kas buvo popierose atlikta.

L a i k r a s z e c z i ų s k a i - t y t o j a s l i g o n b u t i j .

Chicago'je nekoksai John McCarty, turintis 21 metų, kuris kenezia ant ypatiszkos manijos begalinio skaitymo laikraszezių. Paskutiniame laike nieko neveikė tikta nūlatos skaitė laikraszezius su mažais pertraukimais dėl neatbutino pasilsio. Motina negalėdama gauti rodos su jūmi, pranesė apie tai policijai, kuri aną skaitytoją nugabeno į ligonbutį.

13,270 kalinių.

New York'o valstijos statistika isz praėjusių metų rodo, kiek buvė kalinių apsudytų į kalinį sunkių darbų ir pagerinimo namūse. Isz tų buvo 3103 moters, kurių 1525 buvo pagerinimo namūse, 408 prieglaudos namūse. 3768 vyrai kalinyje sunkių darbų, 4366 kalinei už lengvesnius prasi Kaltimus bet ilgiaus vienu metu. 1897 metų buvo 8 kalinei daugiau, kaip 1896 mete. Visi kalinei į 11 mėn. 1897 m. uždirbo \$194,014,03.

P a s a l t o r i ų a p l e i d o .

New York'e buvo įsimylėję du jaunavedžiai ir nuėjo net szliubą paimiti. Kada kuningas paklausė jaunikio, ar imaš jį už moterį, atsakė: „Asz dar nenoru apsviesti“ ir atitraukė nū altoriaus. Jaunosios ir jo giminių praszymai likosi dovanai, isz ko jaunoji gavo sumaiszymą proto.

K i e k w i e n a s t a i p s a k o :

CASCARRETS CANDY CATHARTIC yra kaliebuksilingiančios gyd. los szio aniziaus lazradimūse, turi gardų smogą, gydo lazradet ir tikrai prasziaina perzvalimą, gydo galvos skaudėjimą, druzę ir užkietėjimą vidurių. Park džiute C. C. C. sziditen, 10, 25, 50 centų. Bandai visose aptikose ir iszgydymą gvanantija.

Protestas

PLYMOUTH-O „UKE-
SŪ LIET. KLIUBO“

priesz apsinkinimą ateivystės.
Mes, liet. ukėnai Plymoutho

ir aplinkės, susirinkę vardan savų brolių, czion ir aplinkėje apsigyvenusių, apsvarstę billių Lodge's, kurs priimtas tapė per Senatą S. V., randame jį esant nežmoniszku, kvailu, ir nelabu dėl tokių priezasczių:

1. Jeigu S. V. yra žemė valnybės, ir tos žemės didėli darplotai nėra užgyventi, tai kodėl turime užlaikyti užaugusius émigrantus, (ateivius), kurie atėdami czion atsinesza savo svarbiausią kapitolą — kuniszką ir dvasiszką spēką ant darbo, ir lobina visą szalį?

2. Amerikonų ukėšų akys neteisčiai yra kreipiamos ant ateivių kaipo gadintojų socialiszko rėdo, ypacziai gi kaipo pamažintojų algos darbininkų — nes ateiviai dirba 1. už prekę, mokamą ir siulomą per amerikoniszką kapitalistą, ir 2. polyt. ékonomijos mokslas aiszkliai visiems rodo, jog iszsiplėtojimas kapitalistiszkos produkcijos, įpatingai įvesdinimas ir patobulinimas masziunų, atveda didumą žmonių ant bedarbės, padaro jūs trampais, kitus vėl veja į savizudystą ar ant piktadarystos.

3. Ateiviai, lygiai kaip Amerikonai, kovoja už pakėlimą algos darbininkų, ką juk rodo straikai aplinkėje Connelville, Hazleton ir kitur. Tai gi ateiviai ne yra žemintojais algų — jeigu jie reikalauja jų pakėlimo.

4. Įpatingai mes, Lietuviai, ypatoje Kaszeziuszkos, Niemovyecziaus ir kitų prisidėjome prie atsivalnyjimo S. V. nū Anglijos ir todėl turime moraliszką tiesą reikalauti czion prieglaudos, kada Maskolijos vyriausybe smelkia mus mylop, stumdama mus szalin nū urėdų, drausdama mus pressą, stabdydama musų vaikus nū mokslo, atimdama mums tiesas ukėsytes ir civilizacijos. Ar S. V. nori pastoti tokiu budu pagelbininku budelių dėl valdzios sziaurinio meszkio, kurs tiesas žmony-

tome „Vienybės“ num. 51 straipsnelį paraszytą p. Pažinstamo Trupinelio vardu „Musų rupesciziai“. Straipsnis paraszytas pagal nūmonę raszėjaus be jokio vienpusisz-kumo. Ir ant galo po padavimui savo nūmonių raszėjus sako: „Nemano galę ir reikalas lytėti užmanytojus tverti naują „Sus.“ papeikimu, nes tas gludoja visų lietuvių prote; asz tikt padūdu klausymą ar gi tikrai bus naudingas ant-ras „Sus.“? ir t. t.“

Tokį tai straipsnij su atyda perskaiczius, niekadods sveikas protas nepriesztaraus piktybe bei užsipūliu. O paziūrėki-me ką ant to sako vienpusisz-kas „Kardo“ sądarbininkas Mineris: Niekina P. Trupinė-lį kaip įjiegdam, priskaity-dams prie parsidavėlių, iszga-mų ir t. t. Neuzimsiu czia „Vien.“ skaitytojams iszrodi-nėti p. Minerio vienpusiszku-mą, bet tikt privesiu vieną jū-ką. P. Mineris savo raszte tarp kitko sako: „Toliaus „Vienybės“ raszėjus gardinasi, kad Amerikoj esą lietuvių 300,000, o tiktai vos 100,000 priguli į „Sus.“ ar kokiose draugystėse, o kiti likusieji 200,000 niekur nepriguli ir t. t.“ Na-gi skaitytojai „Vie-nybės“ paziūrėkite į „Vieny-bės“ num. 51 praėjusių 97 m. ir dākit liudijimus ar tikrai p. P. Trupinelio sakę, kad Ame-rikoj yra lietuvių 300,000? kad į „Sus.“ priguli 100,000?(!!!!) Taip sakyti gali. . . . bet kas... tai jau nežinau. . . . Bet nie-kados nesakys taip apie tai žinantis, kaip kad p. P. Tru-pinelio. Matant tokį iszkrai-pymą, ką gi jau ir sakyt gali? ir ar gi iszpūla tokiam dar apie tai aizskinti? Su aizski-nimu tokiam p. Mineriu svai-gulio ne iszvarysi.

Toliaus matome isz tulų musų raszėjų straipsnių, kad tie patys kurie pirmiaus dum-blais drėbe ant lenkų draus-dami mus, kad tautiszskūse rei-

kūse niekūmet lenkų nesek-tume, o dabar tie patys, jau nori neatbutinai priverst mus pasekti lenkų pėdoms, nuro-dydami tame kaip vienintelį musų iszgaryną.

Kūmi tokius pavadiat? be abejonės vadovais. (?!)

„Kardas“ sako kad kuūn-gai tą raszo po psiandonimu P. Trupinelio, o „Rytas“ ta vadina tiktai gaudymu skaity-tojų naujiems metams, o už viską vis yra kalta „Vienybė“. Kas galva, tai protas.

Ant galo kas link augsz-cziaus minėtų straipsnių: pa-gal mano supratimą, nūmonė p. P. Trupinelio yra didėi pagirtina. O kas link nūmonės p. Minerio ir „Ryto“ tegul skaitytojai su protesnėms pa-ziuroms iszdāda nusprendimą, ar jūdu nors vienas turi tiesą?

Pa-Kalnėnas.

Naujiems metams.

Daug bėdų mes matėm per tūs praėjusius metos, o ypatingai darbininkai, ne vieną la-szą kraujo iszliejome isz savo surumbėjusio delno, dirbdami kū sunkiausį darbą, idant butų pasotinta szejmynėlė ir kiti visokie reikalai. Ne vienas isz mus darbininkų, užsnu-do amžinu miegu po kelių deszimtų mąstų gilume po gruvėsiais anglių. Nevienas padėjo savo gyvastį kariauda-mas už geresnį buvį; žodžiu sakant, nėra ko mums gailėtis praėjusių metų. Liks mums tikt raudona žymė isz pralieto dar-bininkų kraujo nekaltai, pas Lattimerį. Tą mes neužmir-szime greitai, kurie nenorime dirbti kapitalistams už men-kutę mokesį. Dabar mums pradėdant Naujus metus, turi-me atversti kitą nesuteptą lak-sztą knygos, o užverzt senąjį priteptą visokioms nelabomis žinomis. Szį metą, geistina, kad prisilaikytumėm prie ge-resnės pusės. Pirmiausia tu-rime rupintis pamesti tuszczius

vaidus, užvesti blaivystės drau-gystes. Svarbiausiu darbu butų, kad musų laikraszcziai pamestu tūs bergždžius vai-dus, ypatingai, kad vienas ant-rą paragintu prie naudinges-nio dirbimo, dėl musų labo, kas graziais pamokinimais kas piningiszka ir t. t.

Kada mes isz vien visi dirb-sime, tada priesz mus negalės stotis mus neprietelius, ir pa-matės musų vienybę ir visus iszvien dirbanczius, atsitrauks. Ypatingai netingėkit mus in-teligentai, padirbėti dėl visū-menės labo. Nekurie isz pir-miaus gana karszti buvote karzygiai, kol privalėte musų paszalpos, bet toliaus prakutę, nereikalaudami musų, aplei-dote mus.

Tai gi ant szijų naujų metų pradėkime ir mes naują gyve-nimą, pameskim neapkantą ir asabiszkumus, užsiimkim nau-dingais dalykais. Randasi jau ir isz mus darbininkų kur-ie numanote apie tautiszką dirbimą, tai gi nereikia tikėtis, kad užmokestį vien gauti, tu rime dirbti kiek kas iszgalime, nes paskutinis laikas artinasi. Žiurint ant szįdieninio jauni-mo nėra vilties, kad isz jų bu-tų geri lietuviai. Tai gi czio-nai reikia daugiausiai darbū-tis, idant jiems įkvėpti tą tē-vynės meilę, už kurę mes szį-dien taip kenčiame.

Artojas.

Isz praeites.

2000 m. — 1887 m.

per

Edvarda Belamy

Lietuviszkai iszguldė Sunus K.

(Tąsa.)

SKIRSNYS XIII.

Vakare daktaras Leete nu-vedė manę į miegstubę, kad iszpildyti prizadėjimą Editos ir parodyti mekanizmą muzikos telepono. Pamokino, ką reik-daryt, kad girdėti muziką gar-sią ir visai tykią. Jeigu vieną

isz dviejų ypatų, gulinczių vie-na arti kitos, užsinorėtu klau-syti muzikos, o antra ne, tada galima taip padaryti, kad vie-nai bus girdima, o kitai ne.

— Linkiu kūstipriausio miego Tamistai ant szios nak-ties. . . — tarė į mane dakta-ras Leete, pabaigęs aizskinti apie muzikos teleponą. — Del Tamistos geriausiu vaistu yra stiprus miegas, o branginant sveikatą privalytum ir gra-ziausios sviete muzikos iszsi-žadėti. . .

Neužmirszęs, kas atsitiko su manim isz ryto, prisizadėjau jo rodos paklausyti.

— Labai asz to geidžiau, tai-gi užstatysiu teleponą ant asztuntos adynos ryto. . . .

— Ką tas reizskia? . . .

Paaiszkino czion daktaras Leete, kad garsu muzikos ga-lima pribudiuti kiekvienoje valandoje, kada užsigeidžia.

Ant miego szįnakt jokių vaistų neėmiau, o vienok vos tikt padėjau galvą ant pogal-vio, tūjaus užmigau. Mat, bu-vau pusėtina nuvargęs, o priegtam atminimas apie ma-no įpatingą miegą kiek prasi-skleidė.

Per miega sapnavosi, kad sėdėjau ant sosto Abencerragų rodos salėje Alhambry, dūda-mas patemyjimus savo genaro-lam, kurie ryt isz anksto po vėlava puseuulio turėjo isz-traukti prieszais ispaniszkus giaurus (szunis). Oras, vėsi-namas vandentryszkais, buvo persigėres drėgūmo ir kvapų kvietkų; pulkas merginų dai-liam aptaise jūkdamosi szoko prie balso orkestros. Pakėlęs akis augsztyn, pamacziau szian ir ten kokį tai neapreiszkiamą puikumą karaliszko haremo. Kas sykis vis garsiau skambė-jo balsas cimbolų, kas sykis vis asztresni buvo girdėtis balsai dainininkų, kaip antsyk, rodos kraujas tų vaikų pusczios ug-nia užsiėmęs, plykstelėjo ir isz jų lupų iszsiverzė kariszkas dzaugsmas, troszkimas kraujo;

Nuo Redakcijos.

Ant mūsų atsiliepinimo, daugelis gerų ir teisingų lietuvių užsimokėjo prenumeratą už „Vienybę Lietuvninkų“, bet dar yra gerokas skaitlius ne užsimokėjusių. Tai-gi pasitikime, kad ir kiti nenorės mūsų skriaudos, bet kaip dori ir teisingi vyrai ir tikri lietuviai, prisiųs prenumeratą už „Vienybę Lietuvninkų“ kuri rūpinasi apie jų gerovę ir apšvietimą.

Mes kiekvienam užsimokančiam dūdamė puikias dovanas: kas užsimoka \$1,00 už ateinantį laiką t. y. užsimokėdami iš viršaus, gauna dovanų knygelę už 35 c., o kas užsimoka \$2,00, gauna dovanų knygelę už 75 c. Knygeles gali išsirinkti iš mūsų katalogo locnos spaustuvės.

Raszydami ir piningus prisiųsdami, visada uždėkite šitokį adresą:

J. J. Pauksztis & Co.
1018 Box
Plymouth, Pa.

Jeigu jautiesi nesveiku, imk vieną CASCA
RETS, o išgydytave, už 10 ir 20c.

Veterinoras.

Dr. Frank Žurinskis

Nesenei pribuvęs iš Lietuvos, kuris išgydo visokias ligas arklių kaip ir kitų visų gyvūlių; kaip tai patrukimus, geležonis [pažandes] ir užlaikymą vidurių, sutinimą ir t. t.

Gydo visokias gyvūlių ligas.

Dr. Fr. Žurinkas,
[P. O. Box 1119] 207 E. Main str.
PLYMOUTH, PA.

Padekavone.

Asz Jurgis Macevyczia padėkavoju Dr. Fr. Žurinskui už išgydymą mano arklio kur asz buvau įsikasztavęs daugeliui daktarų, o nieko nemačyjo. Kaip nusikreipiau prie Dr. Frank Žurinsko, tai išgydė j trumpą laiką. Meilingai dėkavoju.

Jurgis Macevyczius
Plymouth, Pa.

Padekavone.

Asz, Kazimieras Dulus, paeinantis iš Lietuvos, Vilniaus gubernijos, Daugų parapijos, 6 metai kaip Amerikoje, gyvenu Hazleton'e Pa., szirdingiausiai dėkavoju Wilkes-Barrių, Pa., slovenų klebonui ir parapijonams už suteiktą dovanos nū \$16,60 ct. kaip sužeistam per szerifą Martiną, laike skerdynės Lattimere. Dovana toji yra maž didele paszalpa esant sužeistam, turint paczią ir vaikelius. Dar kartą szirdingiausiai aczių!

Kazim. Dulus
197 Ridge str.
W. Hazleton, Pa.

CZystyja krauja.

Czystas kraujas tikrina czystą odą. Nėra gražu mo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC isczytys ta krauja, ir laikys czystą, nes iszvaro vėg neczystumą isz kuno. Pradėk imti sztdien o iszvarys isz tavo kuno purkus, dedervines ir kitas dōs ligas, nes CASCARETS už 10c tai padar. Gausi visose aptiekose su gvarancija 10c. 25c. ir 50c.

Padekavones

D-rui KALLMERTEN'UI

Isz Brazilijos.

Rio de Janeiro, 24 spalio 1897
Dr. F. J. Kallmerten, Toledo, O.

Gūdotinas Daktare! Prie dabartės pridedu daugiau piningų ant vaistų dėl mano paczios. Pirmiaus apturėti vaistai dar ne visi sunaudoti, bet pati mano jaučiasi žymei sveikesnė. Nė turi jau skausmo galvos o nė to skaudėjimo viduriūse. Praszau taip gi jai dūti kokį vaistą ant sudrutinimo plaukų, kurie jai slenka. Esmu persiludijęs, kad po pasinaudojimo kitų vaistų pati maño taps visiszkai iszgydyta. Pasilieku su prigulinczia gūdone. D. S. Sztybel.

Ponas Jonas Lemanovskis, isz Mountain View. Va., prisiuntė mums nesenei sekantį laiszką:

„Dr. F. J. Kallmerten, Toledo, O. — Garbingas Pone: Nū ilgo laiko sergu, prispaustas tokiomis sopuliais, kaip kataras pilvo ir žarnų, negaliu ant tikrųjų nė valgyti, ba po paėmimui kad ir lengviausio

maisto turiu po to skausmą pilve. Turiu bepaliovos skausmą po krutine, kosulį, mano kvėpavimas trumpas, o prie to esmu apsunkintas taip asztriu reumatizmu, kad visi sąnariai man iszsikraipė, dėl to ne turturiu galės pats savę pavaldyti, o nė szj-tą sav pasitarnauti. Jeigu gūdotinas Pone galėtu man pagelbėti mano kentėjimūse, meldžiu man apreikszti, ba asz jau patrotijau suvis viltį. Dr. Kallmerten's atsakė ant to laiszko, apreikszdamas, kad pagelbės viską kas bus jo galėje, jog yra persitikinęs, kad jam pamaczys kaip daugeliui kitų pacientų, tokia pat liga sergančių. P. Lemanovski's sutiko pasidūti kuracijai Dro Kallmerten'o ir po pasinaudojimo vos pusės prisiųstų jam gydū ilų raszė pas Daktarą Kallmerten'ą, isz 18 dien. lapkriczio 1897 m. kas stojosi: Priėmiau Pono vaistus, bet neatrasziau isz syk, iki tikrai persitikrinau kokią jie veikmę turės ant mano ligos. Ir pripažinti turiu, jog veikmė jų buvo ne mažai stebuklinga. Jaučiūsi dabartės ženklyvai sveikesnis; reumatizmas isznyko ant tiek, kad galiu nesunki pats spakainiai vaikszczioti, kur seniaus reikalinga buvo pagelba. Turiu gerą apetitą, nesijaučiu jokio skausmo pilve, isz visur jaučiūsi drutėjimą, o turiu viltį, kad likusieji vaistai, kurie da užsiliko, sudrutins manę ant sylų ir iszgydys visiszkai. Nusimanau tai, kad netrukus galėsiu eiti prie darbo, ko per ilgą laiką negalėjau. Meldžiu man prisiųsti rasytę už kuraciją, o piningus prisiųsiu; o už tai apgarsinsiu gūdotiną Daktarą visiems mano pažystamiems ir visiems draugams. Dėkingas ponui už visą gerą, kokį ponas dėl manęs pagaminote, pasilieku su daug gerų velijimų, Jonas Lemanovski's.

Pons St. W., isz Chicago, Ill.,

igijo privatną ligą priesz 9 mėtus, kur tarnavo Austriszko kariumenėj, ir gydomas buvo per visokius daktarus, Europoj — ale be vaisiaus. Ką uždirbo iszleisdavo ant daktarų ir gydūlių, o galiaus jau ir viltį patrotijo, buti galimu iszgydyti. Nesenei tam perskaitė jis apgarsinimą D-ro Kallmerten'o, padavė jam praszimą, ar gal jis jam pagelbėti. Dr. Kallmerten prikalbino jį ant vartojimo jo vaistų, o po perėjimo trijų sanvaičių, tai W. raszė pas Daktarą Kallmerteną kas dėjosi: „Dyvai pastebėtini, kokius pagaminō Pono gydūlės ant mano ligos. Pradedu jaustis kaip naujai užgimęs. Gerklė mano ir liežuvis likosi atnaujinti ir pasiliko sveikais, ūda ant kuno pastojo kas kart czystesne, o isz vidaus jaučiūsi visame gerai. Esmi persitikinęs, kad ne ką ilgesnė kuracija manę visiszkai pasveikins. Žodžių man truksta ant iszreiskimo mano džiaugsmo už tą viską, ką Ponas dėl manęs suteikė; apznaiminsiu Poną visur, kur tik galėsiu. Su gūdone St. W.

Port Griffith, Pa., 30 spalio, 1897 m.

Dr. F. Kallmerten, Toledo, O.

Gūdotinas Pone! Laiszką Pono priėmiau ir ant tų pėdų prisiuncziu atsakymą. Pono vaistas pamaczino isz sykio. Teisingai sakant, esmi padėjime visiszkai drutam ir nematau reikalo vartoti gydūlių. Praszau priegtam priimti mano kūnoszirdingiausius velyjimus už viską. Su žemiausiais linkėjimais, Steponas Grunka. (Ponas Grunka buvo mūsų kuracijoj tik mėnesis atgal.)

Raszyk pas Dr. F. J. Kallmerten'ą, j Toledo, o, kas link beuzmokesczio, interesavojančios knygtės apie ligas ir sziaudykszczius gydymus.

Dr. F. J. Kallmerten
Cor. Washington & 22nd str.,
Toledo, Ohio.

